

TORAH OHR • MEGILLAS ESTHER • MAAMAR 1

יביאו לבוש מלכות אשר לבש בו המלך וסוס...

« Qu'on apporte un vêtement
royal dont le roi s'est revêtu »

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/torah-ohr/megillas-esther/1/

1 יביאו לבוש מלכות אשר לבש בו המלך וסוס אשר רכב עליו המלך ואשר נתן כתר מלכות בראשו.

«Qu'on apporte un habit royal dont le roi s'est vêtu, ainsi que le cheval que le roi a monté, et sur la tête duquel on a posé une couronne royale.»

הנה ענין לבוש מלכות הוא ענין מ"ש ה' מלך גאות לבש שנתלבש בלבוש גאות להיות מלך העולם.

Or, le sens de «l'habit royal» est celui de ce qui est écrit: «D.ieu règne, Il s'est revêtu de majesté»: Il s'est revêtu d'un habit de majesté afin d'être le Roi du monde.

2 וסוס אשר רכב עליו המלך הוא ענין מ"ש במ"ת [במתן תורה] כי תרכב על סוסך מרכבותיך ישועה.

Et «le cheval que le roi avait monté» désigne ce qui est écrit au sujet du don de la Torah: «Quand Tu chevauches Tes chevaux, Tes chars sont salut».

ואשר נתן כתר מלכות בראשו הוא ענין מ"ש בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו זה מ"ת [מתן תורה].

Et «sur la tête duquel on a posé une couronne royale» désigne ce qui est écrit: «avec la couronne dont sa mère l'a couronné le jour de ses noces»: il s'agit du don de la Torah.

כי הנה כל הבחי' שנתגלה במ"ת [במתן תורה] נתגלה ג"כ בפורים בימי מרדכי שנא' [שנאמר] וקבל היהודים את אשר החלו לעשות

Car tous les niveaux qui furent révélés lors du don de la Torah le furent également à Pourim, à l'époque de Mordekhaï, comme il est dit: «Et les Juifs acceptèrent ce qu'ils avaient commencé à faire»,

כי במ"ת [במתן תורה] שאמרו ישראל נעשה ונשמע החלו לעשות שהיה רק התחלה ובימי מרדכי היה גמר הקבלה:

car, lors du don de la Torah, lorsque Israël déclara: «Nous ferons et nous entendrons», ils «commencèrent à faire»: ce ne fut qu'un commencement; et à l'époque de Mordekhaï, l'acceptation fut menée à son achèvement.

3 וביאור הדברים יובן בהקדים לבאר מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] תכלית חכמה תשובה ומע"ט

[ומעשים טובים] שנאמר ראשית חכמה יראת ה' שכל טוב לכל עושיהם ללומדיהם לא נאמ' [נאמר] כו'.

L'explication de ces choses se comprendra en commençant par expliquer l'enseignement de nos Sages, de mémoire bénie: «Le but de la sagesse est la techouva (retour) et les bonnes actions, comme il est dit: "Le commencement de la sagesse est la crainte de D.ieu; une bonne compréhension pour tous ceux qui les accomplissent": il n'est pas dit "pour ceux qui les étudient", etc.»

והלומד שלא לעשו' נוח לו אלו נהפכה שלייתו על פניו מפני שהעיקר הוא המעשה והיינו במצוה שא"א לעשות ע"י אחרים

Et «celui qui étudie sans avoir l'intention d'accomplir, mieux vaudrait pour lui que son arrière-faix se soit retourné sur son visage», car l'essentiel est l'action. Cela concerne une mitsva qui ne peut être accomplie par d'autres.

אבל במצוה שאפשר לעשות ע"י אחרים ארז"ל [אמר רבותינו זכרונם לברכה] ע"פ וכל חפצים לא ישוו בה אפי' [אפילו] חפצי שמים שכל המצות אינם שוים אפי' [אפילו] לדבר

Mais au sujet d'une mitsva qui peut être accomplie par d'autres, nos Sages, de mémoire bénie, ont dit à propos du verset: «Et toutes les choses désirables ne sauraient lui être comparées»: pas même les désirs du Ciel; car toutes les mitsvot ne sont pas égales, même à une parole

אחד מדברי תורה שיש בחי' מעלה יתירה בדברי תורה על קיום המצות ויש מעלה יתירה בקיום המצות על דברי תורה.

de Torah. Car les paroles de Torah ont, sous un certain aspect, une supériorité sur l'accomplissement des mitsvot, et l'accomplissement des mitsvot a, sous un autre aspect, une supériorité sur les paroles de Torah.

4 ונבאר עתה בחי' ומעלה שיש בקיום מצות על ד"ת [דברי תורה] ע"ד מאמר תכלית חכמה כנ"ל. והלומד שלא לעשות כו'.

Expliquons maintenant l'aspect et la qualité supérieure que possède l'accomplissement des mitsvot par rapport aux paroles de Torah, dans l'esprit de l'enseignement «Le but de la sagesse...», mentionné plus haut, et de «Celui qui étudie sans agir...», etc.

והענין כי הנה חכמה היא ראשית ההשתלשלות. ובחי' ההשתלשלות היא כשלשלת מהרבה טבעות אחוזות זו בזו. כך החכמה היא בבחינת ההשתלשלות שממנה נשתלשלו המדות.

Voici l'explication. 'Hokhma (sagesse) est le commencement de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout). Or, cet enchaînement est comme une chaîne (chachélet) formée de nombreux anneaux reliés les uns aux autres. Ainsi, 'Hokhma relève de l'enchaînement descendant, car les attributs émotionnels (midot) en sont descendus, anneau après anneau.

5 והחכמה עצמה מלובשת היא בתוכן והמדות מלובשות במחשבה ומחשבה בדבור ומעשה. ועם היות שהחכמה מאין תמצא

Et 'Hokhma (sagesse) elle-même est revêtue en eux, les attributs émotionnels (midot) sont revêtus dans la pensée, et la pensée dans la parole et l'action. Et bien que « 'Hokhma est trouvée à partir de ayin (néant) »,

והיא בחי מקור ושרש לכל ההשתלשלות עכ"ז [עם כל זה] בהיותה נק' ראשי [ראשית] הגלוי הרי יש לה שניה ושלישי [ושלישית] שגם הראשונה נמנית מן המנין למנות אחריי [אחריה] שניי [שניה] ושלישי [ושלישית]

et qu'elle est le niveau qui constitue la source et la racine de tout l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), néanmoins, puisqu'elle est appelée le commencement du dévoilement, elle a un deuxième et un troisième [terme] ; car même le premier est compté dans le décompte, de sorte qu'on compte un deuxième et un troisième après lui.

לכן אברהם שהי' [שהיתה] מדתו מדת החסד נק' אב"ר מ"ה [שם מ"ה] שהוא בבחי אבר וכלי להתלבשות בחי חכמה כח מ"ה [מה] שהחכמה עצמה היא המלובשת בתוך המדות ולכן כתיב והחכמה מאין תמצא ולא אין ממש.

C'est pourquoi Avraham, dont l'attribut était celui de 'Hessed (bonté), est appelé «un membre de mah» (eiver mah), car il est du niveau d'un membre et d'un réceptacle pour le revêtement du niveau de 'Hokhma, «la puissance de mah» (koach mah) ; car 'Hokhma elle-même est ce qui est revêtu dans les attributs émotionnels. C'est pourquoi il est écrit : « Et 'Hokhma est trouvée à partir de ayin », et non [qu'elle est] le ayin véritable.

6 ומשרבע"ה [ומשה רבינו עליו השלום] שהיה בבחי ונחנו מה דהיינו בבחי אין ממש אמר כבד פה וכבד לשון אנכי כבד פה לגבי תושבע"פ [תורה שבעל פה] וכבד לשון בתושב"כ [כתורה שבכתב] שהי' [שהיתה] מדרגת נשמתו למעלה מבחי התורה דאורייתא מחכמ' [מחכמה] נפקת

Et Moché, notre maître — que la paix soit sur lui — qui se situait au niveau de «et que sommes-nous», c'est-à-dire au niveau du véritable ayin (néant), dit: «Je suis lourd de bouche et lourd de langue»: lourd de bouche à l'égard de la Torah orale, et lourd de langue à l'égard de la Torah écrite. Car le rang de son âme dépassait le niveau de la Torah, puisque la Torah procède de 'Hokhma (sagesse),

שהיא בבחי' ראשית והתלבשות אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה שבה הוא בבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] כסדר ההשתלשלות שמתלבש בבחינת עלמין בכל עולם לפי מדרגתו.

qui est au niveau du « commencement » ; et le vêtement de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, en elle relève de la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin), selon l'ordre de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), où elle se revêt dans le niveau des « mondes », chaque monde selon son rang.

אבל הארת והמשכת אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה במעש' המצות גשמיות תרומות ומעשרות כו' הוא בבחי' סוכ"ע שלא בדרך הדרגה והשתלשלו' [והשתלשלות] אלא בדרך דילוג.

Mais le rayonnement et l'effusion de la Lumière infinie, béni soit-Il, dans l'accomplissement matériel des mitsvot — les prélèvements de terouma et les dîmes, etc. — relèvent de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin) : non selon une gradation et un enchaînement descendant, mais par un saut.

כמ"ש קול דודי דופק כו' מדלג על ההרים כו'. לפי שאין ההארה ההיא מלובשת ממש בדברים גשמיים שבהם נעשים המצות כמו החכמה המלובשת במדות ומדות במחשבה כו'. אלא בחי' הארה בעלמא.

Comme il est écrit : « La voix de mon bien-aimé frappe », etc., « sautant par-dessus les montagnes », etc. Car ce rayonnement n'est pas véritablement revêtu dans les choses matérielles au moyen desquelles les mitsvot sont accomplies, comme 'Hokhma se revêt dans les attributs émotionnels (midot) et les attributs dans la pensée, etc. ; il n'est qu'un simple rayonnement.

7 והענין הוא כי אם היתה המשכת אוא"ס [אור אין סוף] שבתוך עלמין רק בדרך התפשטות והתלבשות בבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] כסדר ההשתלשלות בדרך עילה ועלול לא היו יכולים הנברא' [הנבראים] להיות מאין ליש כלל

L'explication est la suivante. Si la lumière infinie (Or Ein Sof) qui se trouve à l'intérieur des mondes ne se diffusait et ne se revêtait qu'au niveau de la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin), selon l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), par voie de cause à effet, les êtres créés ne pourraient absolument pas venir du néant à l'existence ;

רק היו בטלים במקורם ושרשן ואפי' [ואפילו] התהוות בחי' ח"ע [חכמה עילאה] להיות חכים ולא בחכמה ידיעא מ"מ מאחר שנק' בשם חכמה הרי הוא בחי' דבר מה עד שעולה בשם בפ"ע [בפני עצמו]

au contraire, ils seraient annulés dans leur source et leur racine. Même l'avènement du niveau de la 'Hokhma supérieure ('Hokhma Ila'a), pour être « sage, mais non par une sagesse connue », n'en demeure pas moins, puisqu'il est appelé du nom de 'Hokhma, un niveau de « quelque chose » (davar mah), au point d'être désigné par un nom qui lui est propre ;

ולא הי' [היה] זה אפשר להיות מאוא"ס [מאור אין סוף] ב"ה שכשמו כן הוא אין לו סוף כנ"ל רק היתה כלולה במקורי [במקורה] ושרשה

or cela n'aurait pu provenir de la lumière infinie, béni soit-Il, car elle est telle que son nom l'indique : elle n'a pas de fin, comme mentionné plus haut. Cela serait plutôt resté inclus dans sa source et sa racine ;

כמו התכללי' [התכללות] המדויבשכל עד"מ שהרי המדות נולדו ונתהוו משכל המולידן ובודאי היו כלולין בשכל תחלה קודם שנולדו ונתהוו בבחי' מדות מורגשות בפ"ע [בפני עצמו]

comme, à titre d'analogie, l'inclusion des attributs émotionnels (midot) dans l'intellect. En effet, les attributs émotionnels naissent et adviennent de l'intellect qui les engendre, et ils étaient certainement inclus dans l'intellect auparavant, avant de naître et d'advenir comme attributs ressentis, distincts les uns des autres ;

אלא שבעודן כלולים בשכל אין עולות בשם מדות כלל אלא אחר שנולדו ונתגלה להיות מדה בפ"ע [בפני עצמו].

mais tant qu'ils sont inclus dans l'intellect, ils ne sont pas du tout désignés par le nom d'« attributs » ; ils ne le sont qu'après être nés et s'être révélés comme un attribut distinct.

8 וכך בחי' ח"ע [חכמה עילאה] אינה עולה בשם חכמה אלא אחר יציאתה מן ההעלם אל הגילוי ויציאה זו שמההעלם אל הגילוי אינה בבחינת ההשתלשלות אלא החכמה מאין תמצא מבחינת אין ממש דרך מציאה.

De même, le niveau de la 'Hokhma supérieure (Hokhma Ila'a) n'est désigné par le nom de 'Hokhma qu'après son émergence du caché au révélé. Cette émergence du caché au révélé ne relève pas de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout) ; au contraire, « la 'Hokhma se trouve à partir du néant » : elle provient du niveau du néant véritable, par voie de trouvaille.

9 והיינו מהארת בחי' סוכ"ע ומכ"ש [ומכל שכן] להיות התהוות מאין ליש גשמיות שאין התהוות הגשמיות מן הרוחניו' דרך השתלשלות עו"ע [עילה ועלול] לפי שאין ערוך בין רוחניות לגשמיות כלל.

C'est-à-dire que [cela vient] du rayonnement du niveau de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin). À plus forte raison, la venue à l'existence du physique à partir du néant : car les choses physiques ne viennent pas à l'existence à partir des choses spirituelles par l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), selon le mode de la cause à l'effet, puisqu'il n'y a absolument aucune commune mesure entre le spirituel et le physique.

כי מה שנפש הבהמות היא נמשך מבחי' פני שור שבמרכב' [שבמרכבה] והעופות מפני נשר.

Car [le fait] que l'âme des animaux soit issue du niveau de « la face du bœuf » dans le Char, et [celle] des oiseaux de « la face de l'aigle »,

10 ונה"ב [ונפש הבהמית] שבאדם כו' היינו בחי' הנפש היא הרוחניות וחיות אבל גוף הגשמי של אדם ובהמה וחיות ועופות לא נתהוו מרוחניות כלל

Et l'âme animale chez l'homme, etc. : cela désigne le niveau de l'âme, qui est l'élément spirituel et la force vitale ; mais le corps physique de l'homme, des animaux domestiques, des animaux sauvages et des oiseaux n'est absolument pas venu à l'existence à partir de la spiritualité.

אלא התהוות הגשמי הוא מהארת בחי' א"ס ב"ה ממש הסוכ"ע שהוא ית' כל יכול וקמיה כחשכה כאורה ורוחניות וגשמיות שוין לפניו משם נמשך הארה והמשכה

Au contraire, l'existence du physique provient du rayonnement du niveau de l'Infini lui-même (Ein Sof), béni soit-Il, la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin). Car Lui, béni soit-Il, est tout-puissant ; devant Lui, « l'obscurité est comme la lumière », et le spirituel comme le physique sont égaux à Ses yeux. De là procèdent un rayonnement et un influx

להיות בחי' יש ודבר בהשתלשלות העולמות עד שמתהווה אפי' [אפילו] יש גשמי מחומריות העוה"ז ואוא"ס [ואור אין סוף] ב"ה הסוכ"ע מאיר וממשיך חיות לכולם בשוה בבחי' סובב ומקיף עליהם מלמעלה.

qui font advenir le niveau de l'« être » (yech) et de l'entité dans l'enchaînement descendant des mondes, jusqu'à ce qu'existe même un « être » physique issu de la matérialité de ce monde. Et la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, la lumière qui entoure tous les mondes, brille et dispense une force vitale à tous de manière égale, en les entourant et en les enveloppant d'en haut.

11 ולכן נקי הבריאה מאין ליש כי מאחר שלא היה כדרך השתלשלות דרך עו"ע [עילה ועלול] אלא דרך דלוג הרי אין ההארה ההיא מלובשת ממש בתוך עלמין אלא הארה בעלמא וה"י [והרי זה] יש מאין ממש.

C'est pourquoi la création est appelée « de rien à quelque chose ». En effet, puisqu'elle ne s'est pas opérée selon l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), par voie de cause à effet, mais par un saut, ce rayonnement n'est pas véritablement revêtu dans les mondes, mais n'est qu'un simple rayonnement ; ainsi, c'est véritablement quelque chose à partir de rien.

12 ולכן אמרו תכלית חכמה תשובה ומע"ט [ומעשים טובים] כו' כי חכמה היא בבחי' השתלשלות בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] אלא שהיא נמנית ראשונה

C'est pourquoi ils ont dit : « La finalité de la sagesse, c'est la techouva et les bonnes actions », etc. Car 'Hokhma (sagesse) appartient à l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), au niveau de la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin), si ce n'est qu'elle est comptée en premier,

שהיא ראשי' [ראשית] ומקור לכולם ומ"מ מאחר שנקי ראשית הוא מן המנין וראוי למנות אחריה שניה ושלישית כו'. משא"כ תשובה ומע"ט [ומעשים טובים] היא המשכת אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה הסוכ"ע.

car elle est le commencement et la source de tous les autres. Néanmoins, puisqu'elle est appelée « commencement », elle fait partie du décompte, et il convient de compter après elle une deuxième, une troisième, etc. En revanche, la techouva et les bonnes actions consistent à attirer la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin).

13 והגם שאינו בבחי' גדר כל עלמין ואינו נמשך אלא הארה בעלמא בחי' אין ממש מ"מ מאחר שהארתה

Et bien qu'elle ne soit pas comprise dans les limites de « tous les mondes », et qu'il ne s'en tire qu'un simple rayonnement, du niveau du néant véritable, néanmoins, puisque son rayonnement

והמשכת' [והמשכחה] הוא אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה ממש הסוכ"ע הרי היא בבחי' ומדרגת יותר נעלה על המשכת אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה הנמשך בבחי' ההשתלשלות דרך עילה ועלול הוא בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין].

et son attraction sont celles de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, elle-même — la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin) —, elle est d'un niveau et d'un rang supérieurs à l'attraction de la Lumière infinie, béni soit-Il, qui se déploie dans l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), selon le rapport de cause à effet, et qui est le niveau de la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin).

רק לא כל המעשים שוים רק מע"ט [מעשים טובים] דוקא הם דברים שנעשה בהם המצות שהם רצה"ע [רצון העליון] ב"ה להיות צצית של צמר וקלף של תפלין ובהם מאיר אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה הסוכ"ע בגלוי ממש בלי שום הסתר פנים ולבוש.

Toutefois, les actions ne sont pas toutes égales : seules les bonnes actions, précisément, c'est-à-dire les objets avec lesquels les mitsvot sont accomplies, relèvent de la volonté suprême, béni soit-Il : que les tsitsit soient en laine et le parchemin des téfilines. En eux, la Lumière infinie, béni soit-Il — la lumière qui entoure tous les mondes —, brille de façon manifeste, sans aucune occultation de la Face ni aucun voile.

משא"כ שאר כל המעשים אשר לא לה' המה הגם שאוא"ס [שאור אין סוף] ב"ה הוא הסוכ"ע ומקיף כל

À l'inverse, pour toutes les autres actions, qui ne sont pas pour D.ieu : bien que la Lumière infinie, béni soit-Il, soit la lumière qui entoure tous les mondes et entoure tous

העולמות בהשוואה אחת הוא המהוה היש והעשיה יש מאין מ"מ יש שם לבוש והסתר פנים המכסה ומסתיר אור ה' וקדושתו ונראים ליש ודבר נפרד בפ"ע [בפני עצמו].

les mondes de manière égale, et qu'elle fasse advenir le « quelque chose » (yech) et [le Monde d']Assiya (Action), quelque chose à partir du néant, il y a néanmoins en eux un voile et une occultation de la Face, qui couvrent et dissimulent la lumière de D.ieu et Sa sainteté ; ils apparaissent alors comme un « quelque chose », une entité distincte à part entière.

משא"כ דברים הנעשים בהם המצות שהם רצונו ית' הרי הם בטלים לאור ה' וקדושתו ואוא"ס [ואור אין סוף] מתגלה בהם בלי הסתר פנים ולבוש. הגם שהן מלובשים בדברים גשמיים.

En revanche, les objets avec lesquels les mitsvot sont accomplies, qui sont Sa volonté, béni soit-Il, sont annulés devant la lumière de D.ieu et Sa sainteté ; la Lumière infinie se révèle en eux sans occultation de la Face ni voile, bien qu'ils soient revêtus de choses matérielles.

הנה מאחר שיש בהם גלוי אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה הסוכ"ע ומקיף את כולם בהשוואה אחת הרי כל מה

Or, puisqu'il y a en eux une révélation de la Lumière infinie, béni soit-Il — la lumière qui entoure tous les mondes et les entoure tous de manière égale —, alors tout ce qui

שלמטה מטה במדרגה יותר ובפרט מדרגה התחתונה שבעשיה גשמית יש בה גלוי יותר מהארץ אור
א"ס ב"ה הסוכ"ע שמזה נעשה היש כנ"ל:

est plus bas encore dans la hiérarchie, et en particulier le niveau le plus bas, celui de l'Assiya matérielle, révèle davantage le rayonnement de la Lumière infinie, béni soit-Il — la lumière qui entoure tous les mondes —, à partir de laquelle le « quelque chose » est créé, comme dit plus haut.

14 והנה על הארה והמשכה זו שמבחי סוכ"ע שאינה אלא הארה בעלמא נאמר ה' מלך גאות לבש.

Or, c'est de ce rayonnement et de cette émanation provenant du niveau de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin), qui n'est qu'un simple rayonnement, qu'il est dit : « D.ieu règne ; Il s'est revêtu de majesté. »

והענין הוא כמאמר יחיד חי העולמים מלך כו'. שהוא ית' יחיד ומיוחד הוא לבדו כמו קודם שנבה"ע
[שנברא העולם] כו'.

L'explication est conforme à la formule : « Unique, Vie des mondes, Roi », etc. : Lui, béni soit-Il, est unique et singulier ; Lui seul existe, comme avant la création du monde, etc.

15 וכמ"ש אתה ה' לבדך כו'. וזהו ההפרש שבין פי' וביאור מלת אחד לפי' וביאור מלת יחיד. כי מלת אחד מורה על המשכת יחודו ית'.

Et comme il est écrit : « Toi, D.ieu, Toi seul », etc. Telle est la différence entre le sens et l'explication du mot echad (« un ») et le sens et l'explication du mot yachid (« unique »). Car le mot echad indique la diffusion de Son unité, qu'Il soit béni,

ונמשך בז' רקיעים וארץ וד' רוחות העולם להיות בטלים ונכללים ביחודו העליון ית' בבחי' בטול והתכללות ממש ולא יהי' [יהיה] תופס מקום ויש ודבר נפרד כו'.

qui s'étend aux sept cieux, à la terre et aux quatre directions du monde, afin qu'ils soient annulés et inclus dans Son unité supérieure, qu'Il soit béni, dans un état d'annulation de soi (bitoul) et d'inclusion véritables, et qu'ils n'occupent aucune place et ne soient pas une « réalité » ni une chose séparée, etc.

משא"כ בחי' יחיד מורה על יחודו ית' האמת ממש טרם שנמשך בעולמות שהוא לבדו הוא ולכך אחר בריאת העולמות אין עוד מלבדו כתיב דכולא קמיה כלא חשיבי ממש

En revanche, le niveau de yachid indique Son unité véritable, qu'Il soit béni, avant qu'elle ne s'étende dans les mondes : Lui seul est. C'est pourquoi, après la création des mondes, il est écrit : « Il n'y a rien d'autre que Lui », car tout est véritablement considéré comme rien devant Lui ;

אלא שנמשך להיות חי העולמים הוא רק בחי' מלך בחי' מלי' מכ"ע דהיינו כמו המלך המושל במדינה עד"מ שאין עצמותו ומהותו נתפס ומתפשט במדינה כולה

mais le fait qu'Il soit la « Vie des mondes » ne relève que du niveau de « Roi », du niveau de Mal'-hout (souveraineté), « une royauté sur tous les mondes ». Autrement dit, c'est comme un roi qui gouverne un pays, à titre d'analogie, sans que son essence et son être soient saisis ni se répandent dans tout le pays ;

רק שמו לבדו שנקי' מלך עליהם וכבוד מלכותו ותפארת גדולתו הוא המתפשט במדינתו מזה מקבלים עול מלכותו וממשלתו עליהם כך המשכה זו שמסוכ"ע לקיום וחיות והתהוות יש מאין הוא בבחי' התפשטות מלכותו והתנשאותו ית'

seuls son nom, en tant que roi régnant sur eux, ainsi que la gloire de sa royauté et la splendeur de sa grandeur se répandent dans son pays ; c'est de là qu'ils acceptent le joug de sa royauté et de son pouvoir. De même, cette émanation issue de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol al-min), destinée à assurer l'existence, la force vitale et la venue à l'être de quelque chose à partir du néant, relève de la diffusion de Sa royauté et de Sa grandeur souveraine, qu'Il soit béni.

כי לפי שהוא המלך המרומי' [המרומם] לבדו מאז והמתנשא מימות עולם מזה נמשך חיות והתהוות כל הנבראים ליש מאין דהיינו מבחי' ההתנשאות שהוא הארת אין ממש:

Car c'est parce qu'Il est « le Roi qui, seul, est élevé depuis toujours, et qui est exalté depuis les jours d'autrefois » que la force vitale et la venue à l'être de toutes les créatures, comme quelque chose à partir du néant, émanent de Lui ; autrement dit, elles proviennent du niveau de l'exaltation, qui est le rayonnement du véritable ayin (néant).

16 וזהו כי הוא לבדו מרום וקדוש פועל גבורות כו' למלך אל חי וקיים רם ונשא כו'.

Et tel est [le sens de] « Car Lui seul est élevé et saint, Il accomplit des actes de puissance », etc., « pour le Roi, le D.ieu vivant et éternel, élevé et exalté », etc.

וזהו ה' מלך גאות לבש שנתלבש במדת גאות והתנשאות להיות בבחי' מלך על העולם שגאות והתנשאו' [והתנשאות] זו היא המאירה ומתפשטת להיות העולמות מאין ליש והוא סבת קיום היש גשמי.

Et tel est le sens de « D.ieu règne ; Il s'est revêtu de majesté » : Il s'est revêtu de l'attribut de majesté et d'exaltation afin d'être au niveau du Roi sur le monde. Car cette majesté et cette exaltation sont ce qui resplendit et se déploie, de sorte que les mondes adviennent de néant à quelque chose ; elles sont la cause de l'existence du « quelque chose » physique.

והוא אף תכון תבל כל תמוט שכדי להיות תבל גשמי נתלבש במדת גאות להמשיך בחינת מלכותו ית' שמזה נמשך קיום היש גשמי כנ"ל:

Et tel est le sens de « Le monde aussi est affermi, il ne vacillera pas » : pour qu'il y ait un monde physique, Il s'est revêtu de l'attribut de majesté afin de faire descendre le niveau de Sa royauté, béni soit-Il ; c'est de là que procède l'existence du « quelque chose » physique, comme mentionné plus haut.

17 וזהו יביאו לבוש מלכות כו'. הוא בחינת גאות והתנשאות אור א"ס ב"ה. ויביאו כתיב שבחי' גאות

והתנשאות להמשיך בחי' מלכותו ית' באתעדל"ת [באתערותא דלתתא] תליא מילתא

Et c'est là le sens de « Qu'on apporte des vêtements royaux », etc. : cela désigne le niveau de majesté et d'élévation de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il. Et il est écrit « qu'on apporte », car le fait de faire descendre le niveau de Sa royauté, béni soit-Il, dépend d'un éveil d'en bas.

כי מאחר דכולא קמיה כלא חשיב על מי יהיה שייך ונופל לשון מלוכה אלא היינו מחמת שיומשך ויאיר אור א"ס ב"ה הסוכ"ע בגלוי ממש בדברים הנעשים בהם המצות שהן הן רצונו

Car, puisque tout est considéré comme néant devant Lui, sur qui le terme de « royauté » pourrait-il s'appliquer et convenir ? C'est plutôt parce que la Lumière infinie, béni soit-Il, la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin), sera amenée à descendre et brillera de manière effectivement dévoilée dans les objets avec lesquels les mitsvot sont accomplies, lesquels sont eux-mêmes Sa volonté,

ית' משם יאיר ויתגלה אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה ממש בגילוי בלי שום הסתר פנים לבוש להיות הדברים הגשמיים ההם הנתונים תחת ממשלת ק"נ [קליפת נוגה] בטלים לאור ה' וקדושתו הנמשך ומאיר בהם.

béni soit-Il. De là, la Lumière infinie elle-même, béni soit-Il, brillera et se révélera ouvertement, sans aucun voilement de la Face [ou] vêtement, de sorte que ces choses matérielles, soumises à la domination de la kelipat nogah, soient annulées devant la lumière de D.ieu et Sa sainteté, qui se répand et brille en elles.

18 והמשכה זו באתעדל"ת [באתערותא דלתתא] תליא מילתא כמ"ש אשר יעשה אתם האדם שהאדם עושה

אותן למצות כו' כמ"ש במ"א.

Et cette effusion dépend d'un éveil d'en bas, comme il est écrit : « que l'homme accomplira » : c'est l'homme qui en fait des mitsvot, etc., comme cela est expliqué ailleurs.

אך היינו המשכת אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה בדברים הנעשים בהם המצות כגון ציצית של צמר ותפלין של קלף ואתרוג.

Cependant, il s'agit de l'effusion de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, dans les objets au moyen desquels les mitsvot sont accomplies, comme les tsitsit de laine, les téfilines de parchemin et l'étrog.

19 וכיוצא בהן שהתהוות מאין ליש הגשמי שבהם הוא מאוא"ס [מאור אין סוף] ב"ה הסוכ"ע ומקיף כולן בהשוואה אחת.

Et de même pour les choses semblables : leur substance physique, qui vient à l'existence ex nihilo, provient de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, la lumière qui entoure tous les mondes (so-vev kol almin) et les enveloppe tous également.

אמנם קיום המצות כמעשה האדם אשר יעשה בגופו ומאודו כגון בלבישת הטלית ותפלין ונטילת האתרוג ונתינת הצדקה וכיוצא בהם

Cependant, l'accomplissement des mitsvot par l'action d'une personne, qu'elle réalise avec son corps et ses biens — par exemple en revêtant le talit et les tefillin, en prenant l'étrog, en donnant la tsédaka et ainsi de suite —

שהוא המשכת אור וגילוי החיות מאור א"ס ב"ה בנפש האדם ממש הגם שהארה והמשכה זו היא ג"כ בבחי' מקיף מ"מ אין הארה זו נמשכת מאוא"ס [מאור אין סוף] ב"ה הסוכ"ע ומקיף את כולם בהשוואה אחת לבד

qui consiste à attirer la lumière et à révéler la force vitale de la Lumière infinie, béni soit-Il, dans l'âme même de la personne — bien que ce rayonnement et cette attraction soient eux aussi du niveau d'une lumière enveloppante (makif), ce rayonnement n'est néanmoins pas attiré uniquement de la Lumière infinie, béni soit-Il, la lumière qui entoure tous les mondes et les enveloppe tous également.

כי ההארה ההיא היא מבחי' התנשאו' [התנשאות] לבד שהוא המתנשא מימות עולם שההתנשאות מצד עצמו הוא בחי' הסתלקו' [הסתלקות] החיות מאוא"ס [מאור אין סוף] ב"ה שלא יאיר ויתגלה בגילוי רב ועצום כדי שלא להיות בטול העולמות במציאות ממש.

Car ce rayonnement provient uniquement du niveau de l'élévation, comme dans « Celui qui est exalté depuis les jours d'antan » ; et l'élévation en elle-même est le niveau du retrait de la force vitale de la Lumière infinie, béni soit-Il, afin qu'elle ne brille pas et ne se révèle pas avec une intensité et une ampleur considérables, pour que les mondes ne soient pas entièrement annulés, au point de cesser d'exister.

רק אחר שמתנשא מבחי' עלמין כדי להראות מלכותו והתנשאותו על כל העולמו' [העולמות] הרי נמשך גילוי הארת מלכותו והתנשאותו ית' והוא בחי' סוכ"ע ומקיף את כולם בהשוואה אחת.

Mais après qu'Il s'est élevé au-dessus du niveau des « mondes », afin de manifester Sa royauté et Son élévation au-dessus de tous les mondes, le rayonnement de Sa royauté et de Son élévation, qu'Il soit béni, se révèle et se répand ; c'est le niveau de la lumière qui entoure tous les mondes et les enveloppe tous également.

אבל ההארה הנמשכת על האדם בקיום המצות במעשה בפו"מ [בפועל ממש] היא בחי' כתר מלכות והוא בחינת בעטרה שעטרה לו אמו וכתר שנעשה

Mais le rayonnement attiré sur la personne lorsqu'elle accomplit les mitsvot par des actes concrets est du niveau de la couronne royale (Kéter Mal'hout) ; c'est le niveau de « la couronne dont sa mère l'a couronné ». Et une couronne qui est faite

על ראש המלך עד"מ הוא מאבנים טובות שהם בחי' דוממים שהוא מבחי' התחתונה שבד' בחי' דצח"מ [דומם צומח חי מדבר].

pour la tête du roi, par analogie, est faite de pierres précieuses, qui relèvent du minéral, le plus bas des quatre règnes : le minéral, le végétal, l'animal et l'humain.

20 ואעפ"כ [ואף על פי כן] נעשי' [נעשית / נעשים] עטרה וכתר על הראש להתענג ולהתפאר כו'. וכך בקיום

המצות אשר יעשה האדם הגם שהן מלובשים בדברים גשמיים מ"מ זה נעשה בחי' כתר עטרה למעלה

Et pourtant, elles deviennent un diadème, une couronne sur la tête, pour le plaisir et la gloire, etc. Il en va de même de l'accomplissement des mitsvot par l'homme : bien qu'elles soient revêtues de choses matérielles, cela devient néanmoins, en haut, le niveau d'une couronne, d'un diadème,

דהיינו בחיי ענג העליון ב"ה נח"ר [נחת רוח] לפני שאמרתי ונעשה רצוני. וענג ונח"ר [ונחת רוח] זה מתגלים בנפש האדם בעשותה אחת מכל מצות ה' ות"ת [ותלמוד תורה] כנגד כולם

c'est-à-dire le niveau du plaisir suprême, béni soit-Il : « C'est une satisfaction devant Moi que J'aie parlé et que Ma volonté se soit accomplie. » Ce plaisir et cette satisfaction se révèlent dans l'âme de l'homme lorsqu'elle accomplit l'une des mitsvot de D.ieu ; et l'étude de la Torah équivaut à elles toutes,

כי הלכות הן הליכות עולם שהן המשכת אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה ממש בעולם ואין להקב"ה בעולמו אלא ד"א [די אמות] של הלכה:

car les halakhot sont les « voies du monde » (halikhot olam), par lesquelles la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, est véritablement attirée dans le monde ; et le Saint béni soit-Il n'a dans Son monde que les quatre coudées de la halakha.

21 ולכן ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] (בירושלי [בירושלמי] דמגלה) הנביאים והכתובים עתידים להבטל ומגלת אסתר והלכות אין עתידים ליבטל. והענין מ"ש הנביאים והכתובים עתידים להבטל אין פ"י שיבטלו לגמרי ולא יהיה גלוי הנביאים כלל ח"ו [חס ושלום]

C'est pourquoi nos Sages, de mémoire bénie, ont enseigné (dans le Talmud de Jérusalem, Meguila) : « Les Prophètes et les Écrits sont destinés à être annulés, mais la Meguila d'Esther et les halakhot ne sont pas destinées à être annulées. » Voici l'explication : lorsqu'ils ont dit que les Prophètes et les Écrits sont destinés à être annulés, cela ne signifie pas qu'ils seront entièrement annulés et qu'il n'y aura plus du tout de révélation des Prophètes, à D.ieu ne plaise ;

אלא שיהיה אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה כ"כ [כל כך] בגילוי רב ועצום עד שגילוי הנביאים יהיו בטלים כבטול זיו השמש בשמש שעם היות שהזיו ודאי יש לו אור רב במקורו ביתר שאת מהאור המאיר לארץ ולדרים עליה

mais que la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, se révélera avec une telle ampleur et une telle intensité que la révélation des Prophètes sera annulée, comme le rayonnement du soleil est annulé dans le soleil. Car, bien que ce rayonnement ait assurément une grande lumière dans sa source, bien supérieure à la lumière qui éclaire la terre et ceux qui y demeurent,

אלא שבמקורו הוא בטל מחמת אור השמש שהוא מקור האור. וכך כל הנביאים עתידים להבטל באור גילוי אי"ס ב"ה שיתגלה לע"ל [לעתיד לבוא] וראו כל כו'.

dans sa source, pourtant, il est annulé par la lumière du soleil, qui est la source de la lumière. De même, tous les Prophètes sont destinés à être annulés dans la lumière de la révélation de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, qui se révélera dans les temps futurs, [comme il est écrit : « et tous verront », etc.]

22 והנה ע"ז אמרו שמגלת אסתר לא תבטל. והענין כי ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] אסתר מן התורה מנין דכתיב ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא שהשכינה מסתתרת בגלות בבחינת ביום ההוא כח"י עלמין סתימין דלא אתגליין.

Or, à ce sujet, ils ont dit que la Meguilat Esther ne sera pas annulée. Voici l'explication. Nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Où Esther est-elle [évoquée] dans la Torah ? Comme il est écrit : "Et Je cacherai assurément (haster astir) Ma face en ce jour." » Car la Chekhina (la Présence divine) est cachée dans l'exil, au niveau de « en ce jour », celui des mondes cachés qui ne sont pas révélés.

דהנה לע"ל [לעתיד לבוא] כתיב ואמר ביום ההוא הנה אלקינו זה קוינו לו שבח"י הוא כח"י סתים יהי' [יהיה] בבחי' זה

Car, au sujet du Temps à venir, il est écrit : « Et l'on dira en ce jour : "Voici, c'est notre D.ieu ; nous avons espéré en Lui" », ce qui signifie que le niveau de hou (« cela »), le niveau caché, sera au niveau de zé (« ceci »),

שהוא כח"י התגלות כאלו הוא לנוכח דהיינו שיאיר אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה המסתתר והנעלם בבחי' עלמין סתימין להיות בגילוי בעלמין דאתגליין.

ce qui correspond au niveau de la révélation, comme s'Il était directement présent ; c'est-à-dire que la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, qui est cachée et occultée au niveau des mondes cachés, brillera de manière à être révélée dans les mondes révélés.

משא"כ כח"י אסתר שהוא בחינת הסתר אסתר פני ביום ההוא שאפ"י [שאפילו] בבחי' ביום ההוא הוא בבחי' הסתר והעלם לפי ששרשה מבחי' סתימו דכל סתימין וע"ז נאמר אכן אתה אל מסתתר

En revanche, le niveau d'Esther, qui est celui de « Je cacherai assurément (haster aster) Ma face en ce jour », demeure caché et occulté même au niveau de « en ce jour », car sa racine se trouve au niveau du plus caché de tous les cachés ; et c'est à son sujet qu'il est dit : « En vérité, Tu es un D.ieu qui se cache. »

הנה אור כזה גדול מאד ורב כחו שאין לו בטול כמו זיו השמש בשמש שאור זה אינו זיו אלא מאור עצמו.

Or, une telle lumière est très grande et d'une puissance considérable, si bien qu'elle ne peut être annulée comme le rayonnement du soleil à l'intérieur du soleil ; car cette lumière n'est pas un rayonnement, mais le luminaire lui-même.

23 וכן הלכות שהן בחי' מרדכי. כי מרדכי מן התורה מנין דכתיב מר דרור ומתרגמינן מירא דכיא כו'.

De même, les halakhot sont le niveau de Mordekhaï. Car « Où Mordekhaï est-il [évoqué] dans la Torah ? Comme il est écrit : "myrrhe pure" (mar dror), que nous traduisons [en araméen] par mira dachya », etc.

פ"י מירא דכיא מרירות שבמקום טהור דהיינו הלכות שהן דבר ה' ושרשן ומקורן בחי' [בחכמה עילאה] המלובשות בבחי' מרירות שהוא גשמיות גסות עוה"ז וחומריות כתרומות ומעשרות ואפי' [ואפילו] בדברים טמאים כגון שקצים ורמשים אשר הבדילנו מהם.

Le sens de mira dachya est : une amertume qui se trouve dans un lieu pur. Il s'agit des halakhot, qui sont la parole de D.ieu et dont la racine et la source résident dans la 'Hokhma supérieure ('Hokhma Ilaa), mais qui sont revêtues du niveau de l'amertume, c'est-à-dire de la matérialité, de la grossièreté et du caractère matériel de ce monde, comme les teroumot et les dîmes, et même des choses impures, telles que les créatures rampantes et grouillantes, dont Il nous a séparés.

24 ועי' נאמר ששה חדשים בשמן המור שמן הוא בחי' ח"ע [חכמה עילאה] המלובשת בבחי' מרירות שהן הלכות שמלובשות בגשמיות.

Et à ce sujet, il est dit : « six mois avec de l'huile de myrrhe » : l'huile représente le niveau de la 'Hokhma supérieure (Hokhma Ila'a), revêtue du niveau de l'amertume ; il s'agit des halakhot, qui sont revêtues de matérialité.

ופסוק זה מדבר על ענין ביאת הנשמה לגי'ע [לגן עדן] שצ"ל בשמן המור. וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו.

Ce verset parle de l'entrée de l'âme dans le Gan Eden, qui doit se faire avec « de l'huile de myrrhe », comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie : « Heureux celui qui vient ici avec son étude en main. »

25 ומה שההלכות מלוכשות בגשמיות הוא כמשל האבוקה שמאירה למרחוק מאד. וכן חבית מלאה שנתמלאה על כל גדותיה בשפע רב ועצום עד שנשפך לחוץ באבוד וכן בחי' ההולדה אינו בקטן עד שיהי' [שיהיה] גדול ויכנסו בו מוחין דגדלות.

Le fait que les halakhot soient revêtues de matérialité s'explique par l'image d'une torche qui éclaire à une très grande distance. Il en va de même d'un tonneau plein, rempli à ras bord d'une abondance immense et puissante, au point que son contenu se déverse au-dehors et se perd ; et de même encore pour la procréation, qui ne se produit pas chez un enfant avant qu'il ait grandi et que les mo'hin de maturité soient entrés en lui.

26 ועיי' נתוסף בו כח להוליד בדומה לו. כך הנה ההלכות המלוכשות בגשמיות היינו שבאו מאור האבוקה המאירה למרחוק ומחבית שנתמלאה על כל גדותיה ושפע רב ועצום עד שנשפך לחוץ.

Et, par cela, il reçoit une force supplémentaire pour engendrer [une descendance] à son image. De même, les halakhot revêtues de matérialité — c'est-à-dire qu'elles proviennent de la lumière d'une torche qui éclaire au loin, et d'un tonneau rempli jusqu'à ras bord, dont l'abondance, immense et puissante, déborde au-dehors.

וזהו סימן ברכה בית שנשפך בו יין כמים כו'. ואדרבה מאור וגילוי זה שבגשמיות מובן מקור האור ושרשו שהוא בבחי' האבוקה הגדולה.

C'est là le sens de : « Une maison où le vin est répandu comme de l'eau est signe de bénédiction », etc. Bien au contraire : cette lumière et cette révélation dans la matérialité permettent de comprendre la source et la racine de la lumière, qui se situent au niveau de la grande torche.

הגם שאם היה מדליק הנר במקומו היה מאיר יותר מהאור הבא מהאבוקה מרחוק מ"מ מאחר שמאיר ברחוק מאד מעיד על מקום האור ומקורו

Car, bien que si l'on avait allumé une lampe à l'endroit même, elle aurait éclairé davantage que la lumière venant de la torche lointaine, néanmoins, puisqu'elle éclaire à une très grande distance, elle témoigne du lieu de la lumière et de sa source,

שגדול מאד והאבוקה גדולה היא ולכן אור וגילוי זה שבהלכות אין לו בטול כבטול זיו השמש.

qui sont très grands, et de la grandeur de la torche. C'est pourquoi cette lumière et cette révélation présentes dans les halakhot ne connaissent pas une annulation semblable à celle du rayonnement du soleil.

(וַיִּשׂ [וְזֶהוּ שְׁכֵתוֹב] וַיִּקְחוּ אֵלָיֶךָ שֶׁמֶן זַיִת זָךְ כִּתִּית לַמָּאוֹר שֶׁהוּא בַחֲיֵי מָאוֹר וְלֹא אוֹר וְזֵיו לְבַד. וְכַמְאֲרִזִּי לְ [וְכַמְאֲמַר רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָּה] מָאוֹר שֶׁבָּה מָאוֹר דּוֹקָא). וְכֵן מִגִּלַּת אֶסְתֵּר הֵגֶם שֶׁהֵנֶס שֶׁל פּוֹרִים הִיָּה מְלוּבֵשׁ בְּדֶרֶךְ הַטֵּבַע עִ"פ אַחֲשׁוּרוֹשׁ.

(C'est là le sens de ce qui est écrit: «Qu'ils prennent pour toi de l'huile d'olive pure, broyée, pour le luminaire (maor)»: il s'agit du niveau d'un luminaire, et non simplement de lumière et de rayonnement. Comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie: «le luminaire (maor) qui s'y trouve» — un luminaire précisément.) De même, le Livre d'Esther: bien que le miracle de Pourim ait été revêtu du cours naturel des choses, par l'intermédiaire d'A'hachvéroch,

הֵנָּה אֲדַרְבָּה מִזֶּה מוֹבֵן שֶׁשֶּׁרֶשׁ הָאוֹר וְגִילּוֹי לַמַּעֲלָה הוּא מִמְּדֻרְגּוֹת עֲלִיוֹנוֹת מְאֹד וְכַמְשָׁל אוֹר הָאֲבוֹקָה וְחִבִּית שֶׁל יֵין הַמְּלָאָה עַד שֶׁעוֹבֶרֶת מִמֶּנָּה עַל כָּל גְּדוּתֶיהָ לַחוּץ. לִכֵּן כְּתִיב וַיְמִי הַפּוֹרִים הָאֵלֶּה לֹא יַעֲבֹרוּ מִתּוֹךְ הַיְּהוּדִים.

bien au contraire, cela permet de comprendre que la racine de la lumière et de la révélation d'en haut se trouve dans des niveaux très élevés, comme dans l'analogie de la lumière de la torche et du tonneau de vin si plein qu'il déborde au-dehors par-dessus tous ses bords. C'est pourquoi il est écrit: «Et ces jours de Pourim ne passeront pas du milieu des Juifs.»

27 וְהֵנָּה כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ אוֹר וְגִילּוֹי גָדוֹל כֹּזֶה שֶׁאֵין לוֹ בְּטוֹל בַּחֲיֵי זֵיו אִמְרוּ יִשְׂרָאֵל בְּשַׁעַת מִ"ת [מִתֵּן תּוֹרָה] נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע הוּא עֲנִין

Or, afin d'attirer une lumière et une révélation si grandes, qui ne s'annulent pas comme le fait un rayonnement, Israël dit au moment du Don de la Torah: «Nous ferons et nous entendrons.» C'est

בְּטוֹל הָרָצוֹן לְבַעַל הָרָצוֹן עֲצָמוּ שֶׁזֶּהוּ עֲנִין נַעֲשֶׂה שֶׁהֵיוּ מוֹכֵנִים לַעֲשׂוֹת טֶרֶם יִשְׁמְעוּ שֶׁהוּא בַחֲיֵי הָעֲלָאָה וּבְטוֹל רָצוֹן וְאַחֲ"כ נִשְׁמַע הוּא בַחֲיִנַּת הַמִּשְׁכַּת הַתּוֹרָה לִשְׁמוּעָה.

l'annulation de la volonté devant le Maître de la volonté Lui-même. Tel est le sens de « nous ferons » : ils étaient prêts à agir avant d'entendre, ce qui relève de l'élévation et de l'annulation de la volonté. Puis vient « nous entendrons », qui correspond à l'attraction de la Torah, afin de l'entendre.

וְזֶהוּ עֲנִין כְּתֵר מַלְכוּת כִּי תִרְי"ג מִצְוֹת דְּאוֹרֵייתָא וְז' מִצְוֹת דְּרַבֵּנָן הֵן בְּגִימַטְרִיא תִרְי"ךְ. וְזֶהוּ תִרְי"ךְ עֲמוּדֵי אוֹר שֶׁבְּכֶתֶר כִּמוֹ עֲמוּד הַמַּחְבֵּר מַעֲלָה וּמַטָּה.

Tel est le sens de la « couronne royale » (Kéter Mal'hout) : les 613 mitsvot de la Torah et les sept mitsvot des Sages ont pour valeur numérique (guématria) 620 (tarach). Ce sont les 620 piliers de lumière de Kéter (la Couronne), comme un pilier qui relie le haut et le bas.

כך המשכת התורה והמצות הן המשכות ממקום עליון מאד מאד"ס [מאור אין סוף] ב"ה ממש למקום נמוך מאד הוא העוה"ז השפל הגשמי:

De même, l'attraction de la Torah et des mitsvot fait descendre [la lumière] d'un lieu très élevé, de la Lumière infinie elle-même (Or Ein Sof), béni soit-Il, vers un lieu très bas : ce monde-ci, humble et matériel.

28 אך כל ה' בחניות לבוש מלכות וכתר מלכות עדיין צריכין לבח"י סוס אשר רכב עליו המלך. והוא כי הנה כתיב במ"ת [במתן תורה] כי תרכב על סוסך מרכבותיך כו'.

Mais les deux niveaux, le vêtement royal et la couronne royale, ont encore besoin du niveau du «cheval sur lequel le roi est monté». En effet, il est écrit au sujet du don de la Torah: «Quand Tu montes sur Tes chevaux, Tes chars», etc.

והענין הוא כי הנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] ג' שעות ראשונות של יום הקב"ה יושב וזן כו'. ובלילה רוכב על כרוב קל שלו ושט בח"י אלף עלמין:

Voici l'explication. Nos Sages, de mémoire bénie, ont dit: «[Durant] les trois premières heures du jour, le Saint béni soit-Il siège et nourrit», etc., «et la nuit, Il monte sur Son chérubin rapide et parcourt dix-huit mille mondes».

29 וביאור הדברים הנה תקנו חז"ל [חכמינו זכרונם לברכה] ח"י ברכאן דצלותא נגד ח"י חוליות שבשדרה. ולכאורה אינו מובן.

L'explication de ces choses est la suivante : nos Sages, de mémoire bénie, ont institué les dix-huit bénédictions de la prière, correspondant aux dix-huit vertèbres de la colonne vertébrale. À première vue, cela n'est pas compréhensible.

אך הענין הוא דהנה השדרה היא הנמשכת מן המוח אל הירכיים הן סוף המדרגות ולכן בברכה הא' כורע בברוך שהכריעות והשתחוואות הן כריעת הראש

Mais voici l'explication. La colonne vertébrale s'étend du cerveau jusqu'aux cuisses, qui sont le terme des niveaux. C'est pourquoi, dans la première bénédiction, on s'incline au mot «Béni» : les inclinations et les prosternations sont une inclination de la tête,

והוא המשכת בחי' ח"ע [חכמה עילאה]. ואח"כ בברכה שלאחריו אומרים מודים אנחנו לך בחינת הודאה שהוא מבחינת ירכין.

ce qui correspond à l'effusion du niveau de la 'Hokhma supérieure ('Hokhma Ilaa). Ensuite, dans la bénédiction qui suit, on dit : « Nous Te rendons grâce » ; c'est le niveau de la reconnaissance, qui relève du niveau des cuisses.

30 והנה החי' ברכאן ממשיכים נשי' [נשמות ישראל] ג"פ [ג' פעמים] ביום. אך המלאכים זמן שירתם היא בלילה שאז ותתן טרף לביתה

Or, les âmes d'Israël font descendre les dix-huit bénédictions trois fois par jour. Mais les anges chantent la nuit, car c'est alors que « elle donne à sa maison sa nourriture »,

ואזי נמשכים בחי' החי' ברכאן במלאכים ושם מתחלק לחי' אלף עולמות כי רכב אלקים רבותים אלפי שנאן.

et alors le niveau des dix-huit bénédictions est attiré dans les anges, où il se répartit en dix-huit mille mondes, car « le char de D.ieu est des myriades, des milliers de chinan ».

אלפי שאינן שבי' אלפים חסר מרבותים שהוא י' אלף. שנשאר חי' אלף וכך מתחלק השפע בכל מדרגה ומדרגה לפי השגתה בכל החי' אלף מדרגות.

[Lisez] « des milliers qui ne sont pas (che-éinan) » : deux mille sont retranchés des « myriades », soit vingt mille, de sorte qu'il en reste dix-huit mille. Ainsi, le flux se répartit à chacun des niveaux, selon ce qu'il peut appréhender, dans les dix-huit mille niveaux.

והשפעה והמשכה זו היא בבחי' כרוב קל שלו היא בבחי' צירופי אותיות שנק' כך בשם כרוב.

Et ce flux et cette transmission relèvent du niveau de « Son rapide chérubin » ; ils consistent en combinaisons de lettres, qui sont ainsi désignées sous le nom de « chérubin ».

31 והנה בתריה דהאי קרא רכב אלקים רבותים כו' כתיב אדני בם סיני בקדש. כלומר שכמו שנמשך שפע וגילוי בצירופי אותיות והמשכות במלאכים.

Or, juste après ce verset, il est écrit : « Le char de D.ieu compte des myriades », etc. : « Le Seigneur est parmi eux, le Sinaï, dans la sainteté. » Cela signifie que, de même qu'un flux et une révélation sont attirés par des combinaisons de lettres et des effusions dans les anges,

כך נמשך בבחי' סיני בקדש הם צירופי אותיות והמשכות גילוי אא"ס [אור אין סוף] ממש בתורה ממש שניתנה בהר סיני.

de même, ils sont attirés au niveau du « Sinaï, dans la sainteté » : il s'agit de combinaisons de lettres et d'effusions de la révélation même de la Lumière infinie (Or Ein Sof) dans la Torah même qui fut donnée au mont Sinaï.

32 וגם אחר ירידת משה מן ההר בסוף מ' יום כתיב ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם להיות גילוי שכינה ממש בגשמ' [בגשמיים / בגשמיות / בגשמית] הדברים שנעשה בהם המשכן זהב וכסף ונחשת ויריעות וקרשים כו'.

Et aussi, après que Moché fut descendu de la montagne, au terme de quarante jours, il est écrit : « Qu'ils Me fassent un Sanctuaire, et Je résiderai parmi eux », afin qu'il y ait une révélation effective de la Chekhina (la Présence divine) dans la matérialité des éléments dont le Michkan fut construit : or, argent et cuivre, tentures et poutres, etc.

וזהו כי תרכב על סוסך שהמשכות אלו להיות גילוי רב נק' בשם סוסים שהם צירופי אותיות שנק' כך בשם סוסים. שיש אותיות שנק' בשם סוסים.

Et c'est là le sens de « Quand Tu chevauches Tes chevaux » : ces émanations, qui permettent une grande révélation, sont appelées « chevaux », car ce sont des combinaisons de lettres désignées sous le nom de « chevaux ». Il existe en effet des lettres appelées « chevaux »,

ויש אותיות שנק' בשם כרוב. כי יש הרבה מיני אותיות. אותיות הדבור ואותיות השכל ואותיות המחשבה ואפי' [ואפילו] בקדמות השכל יש בחי' אותיות:

et il existe des lettres appelées « chérubin », car il y a de nombreuses sortes de lettres : les lettres de la parole, les lettres de l'intellect et les lettres de la pensée ; et même au stade qui précède l'intellect, il existe un niveau de lettres.

33 וזהו ענין וסוס אשר רכב עליו המלך שכדי להיות בחי' גילוי בחי' לבוש מלכות וכתר מלכות צ"ל ע"י בחי' סוס שהן בחי' צירופי אותיות והמשכות להמשיך גילוי א"ס ב"ה למטה כמו למעלה.

Et tel est le sens de « et le cheval sur lequel le roi est monté » : pour qu'il y ait une révélation du niveau du vêtement royal et de la couronne royale, cela doit se faire par le niveau du cheval, qui correspond aux combinaisons de lettres et aux prolongements qui font descendre la révélation de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, ici-bas comme en haut.

34 והנה כל בחיי הללו נתגלו גם בפורים בימי מרדכי שאז קבל היהודים את אשר החלו לעשות במ"ת

[במתן תורה] שבמ"ת [שבמתן תורה]

Or, tous ces niveaux se révélèrent également à Pourim, à l'époque de Mordekhaï, car alors « les Juifs acceptèrent ce qu'ils avaient commencé à faire » lors du don de la Torah. Car, lors du don de la Torah,

אמרו נעשה ונשמע שהיה בחיי בטול רצון ובימי מרדכי ואסתר מס"נ [מסירות נפש] ממש על קדוש השם שהרי המן לא רצה להרוג אלא יהודים.

ils avaient dit : « Nous ferons et nous écouterons », ce qui relevait de l'annulation de la volonté ; et, à l'époque de Mordekhaï et d'Esther, il y eut un véritable sacrifice de soi (messirout néfesh) pour la sanctification du Nom de D.ieu, car Haman ne voulait tuer que des Juifs (Yehoudim).

וכמאמר כל הכופר בעכו"ם [בעבודת כוכבים ומזלות] נק' יהודי. ולכן נק' מרדכי איש יהודי ואף שהיה משבט בנימין.

Comme le dit l'adage : « Quiconque rejette l'idolâtrie est appelé Yehoudi (Juif). » C'est pourquoi Mordekhaï est appelé « un homme juif » (ich Yehoudi), bien qu'il fût de la tribu de Binyamin.

ואף כהנים ולוים שבאותו הדור נק' בשם יהודים לפי שמס"נ [שמסירות נפש] על קדה"ש [קידוש השם] ולא המירו דתם להחיות נפשם ומחמת מס"נ [מסירות נפש] זו זכה להיות גילוי בחיי לבוש מלכות וכתר מלכות וסוס אשר רכב עליו המלך:

Même les Cohanim et les Lévites de cette génération sont appelés du nom de Yehoudim, parce qu'ils firent preuve de sacrifice de soi pour la sanctification du Nom de D.ieu et ne renièrent pas leur foi pour sauver leur vie. Grâce à ce sacrifice de soi, il mérita qu'il y ait une révélation du niveau du vêtement royal, de la couronne royale et du cheval que le roi avait monté.

35 אך להבין מ"ש ויקח המן את הלבוש ואת הסוס כו' מאין זכה המן לבחיי הללו.

Mais il nous faut comprendre ce qui est écrit : « Haman prit le vêtement et le cheval », etc. De quel mérite Haman disposait-il pour accéder à ces niveaux ?

הנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] **המן מן התורה מנין דכתיב המן העץ כו'**. והענין דכתיב ראשית גוים **עמלק שכל העכו"ם** [העובדי כוכבים ומזלות] **הן מבחי' עה"ד** [עץ הדעת] **טו"ר** [טוב ורע] **ועמלק הוא למעלה מהן**.

Or, nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Où Haman est-il indiqué dans la Torah ? Comme il est écrit : "Est-ce de l'arbre (hamin ha-etz)... ?" », etc. Voici l'explication : il est écrit : « Amalek est le premier des peuples », car tous les peuples proviennent du niveau de l'Arbre de la connaissance du bien et du mal, tandis qu'Amalek se situe au-dessus d'eux.

וזהו המן העץ בתמיה שהוא למעלה מבחי' העץ. ומ"מ מאחר דכתיב המן העץ אפי' [אפילו] בלשון תמיה **הרי יש לו עכ"פ** [על כל פנים] **קצת שייכות אל העץ**.

Tel est le sens de « hamin ha-etz » sous forme de question : il se situe au-dessus du niveau de l'Arbre. Néanmoins, puisque « hamin ha-etz » est écrit, même sous la forme d'une question, il a malgré tout un certain lien avec l'Arbre ;

שאל"כ [שאם לא כן] **למה מזכירו אצל העץ**. אך הענין שהוא בבחי' מקיף להעץ נוגע ואינו נוגע והוא בחי' **חוצפה וגסות הרוח**.

sinon, pourquoi le mentionner à côté de l'Arbre ? Voici l'explication : il est au niveau d'un aspect englobant (makif) de l'Arbre, le touchant sans le toucher ; c'est le niveau de l'effronterie et de l'arrogance.

36 והנה לעומת זה יש בקדושה ונקי' ג"כ בחי' המן לאחר הבירור. כי מבני בניו של המן למדו תורה ברכים.

Or, à l'opposé de cela, il existe dans le domaine de la sainteté [un niveau] qui est également appelé le niveau de Haman, après raffinement. Car certains descendants de Haman enseignèrent la Torah en public.

הרי שיש בחי' המן לאחר הבירור שנכלל בקדושה והוא ויגבה לבו בדרכי ה' וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] **שצ"ל עיניו למטה ולבו למעלה**. עינים הם בחי' חכמה כח מ"ה [מה] בחי' משה שהיה ענו **מכל האדם בחינת בטול**.

Il existe donc un niveau de Haman, après raffinement, qui est inclus dans la sainteté ; c'est « son cœur s'éleva dans les voies de D.ieu ». Comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie, les yeux doivent être tournés vers le bas et le cœur vers le haut. Les yeux correspondent au niveau de 'Hokhma (sagesse), à la « puissance de mah » (koach mah), au niveau de Moché, qui était « plus humble que tout homme », au niveau de l'annulation de soi (bitoul).

37 ובחיי הלב צ"ל למעלה ששם יסוד האש והצמאון וטבע האש להגביה ולעלות למעלה. והאדם צ"ל כלול משניהם.

Et le niveau du cœur doit être orienté vers le haut, car c'est là que se trouvent l'élément du feu et la soif, et la nature du feu est de s'élever et de monter vers le haut. L'homme doit être composé des deux.

כי אם לא יהיה בבחי' הגבהה כלל לא יערב לבו לגשת אל העבודה באמרו מי אנכי ומה עבודתי. לכך צריך לו הגבהת הלב בתשוקה והצמאון שבו.

Car s'il ne se trouve aucunement dans un état d'élévation, son cœur n'osera pas s'approcher du service [de D.ieu], se disant: « Qui suis-je, et quel est mon service? » Il lui faut donc une élévation du cœur, dans le désir ardent et la soif qui sont en lui.

38 וגם בחי' עינים למטה להיות בחי' בטול ממש באוא"ס [באור אין סוף] ב"ה בהמשכת ח"ע [חכמה עילאה] כח מ"ה [מה] בעסק התורה דאורייתא מחכמה נפקת וכמ"ש ודברי אשר שמתתי בפ"ך כו'.

Et aussi le niveau des yeux tournés vers le bas, afin d'atteindre une véritable annulation de soi devant la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, par l'influx de la 'Hokhma supérieure, la force de mah, dans l'étude de la Torah, car la Torah procède de la 'Hokhma ; ainsi qu'il est écrit : « et Mes paroles que J'ai placées dans ta bouche », etc.

וזהו ענין שהת"ח [שהתלמיד חכם / שהתלמידי חכמים] צריך להיות בו שמיניית שבשמינית. כי הנה בבחי' חכמה יש ל"ב נתיבות החכמה וגם לב בגימטריא ל"ב וכללות שניהם עולה ס"ד.

Et c'est là le sens de [l'enseignement] selon lequel un érudit en Torah doit avoir en lui un huitième d'un huitième. Car, au niveau de la 'Hokhma, il y a trente-deux sentiers de la sagesse ; lev (« cœur ») a également pour valeur numérique trente-deux, et les deux réunis donnent soixante-quatre.

39 ושמינית שבשמינית הוא חלק א' מס"ד והיינו הגבהת הלב המחובר אל מוח החכמה כי העיקר היא החכמה המשכת בחי' הבטול

Et un huitième d'un huitième représente une part sur soixante-quatre ; c'est-à-dire l'élévation du cœur uni à l'intellect de 'Hokhma (sagesse). Car l'essentiel est 'Hokhma, la transmission du niveau d'annulation de soi (bitoul),

אלא שצריכה העלאה תחלה בבחינת הגבהת הלב כדי להמשיך אח"כ שאם אין העלאה אין המשכה. mais une élévation doit d'abord avoir lieu, au niveau de l'élévation du cœur, afin de permettre ensuite la transmission ; car sans élévation, il n'y a pas de transmission.

40 והגבהה והעלאה זו הוא בחי' התנשאות דקדושה בחי' המן לאחר הבירור ומקורה ושרשה למעלה באורות עליונים הם בחינת לבוש וסוס.

Et cette élévation et cette ascension sont le niveau de l'exaltation de la sainteté, le niveau de Haman après son raffinement ; leur source et leur racine, là-haut, se trouvent dans les lumières supérieures, qui correspondent au vêtement et au cheval.

כי הלבוש הוא ה' מלך גאות לבש בבחי' גאות והתנשאות. וסוס בגימטריא ב"פ [בי פעמים] ס"ג [שם ס"ג].

Car le vêtement, c'est : « D.ieu règne ; Il s'est revêtu de majesté », au niveau de la majesté et de l'exaltation. Et sus (cheval) a pour valeur numérique deux fois Sag (63).

משא"כ בחי' כתר מלכות הוא בחינת בעטרה שעטרה לו אמו דוקא שאין בזלעו"ז [בזה לעומת זה] בבחי' המן בחי' זו כלל אלא היא בחי' בטול רצון ממש נעשה קודם לנשמע כו' וד"ל [ודי למבין]:

En revanche, le niveau de la couronne royale est précisément celui de « la couronne dont sa mère l'a couronné » ; du côté opposé, au niveau de Haman, ce niveau est totalement absent. Il s'agit plutôt du niveau d'une véritable annulation de la volonté : « nous ferons » avant « nous entendrons », etc. Cela suffit à celui qui comprend.

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/torah-ohr/megillas-esther/1/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak